

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci stěžovatelky **J. S.**, právně zastoupené Mgr. Lilianou Balašovou Vochalovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2006, č. j. 5 Az 19/2005 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovené zástupkyni stěžovatelky, Mgr. Lilianě Balašové Vochalové, advokátce se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, **se přiznává** odměna v částce 4800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 22. 6. 2005, č. j. OAM-980/ VL-19-04-2005, jímž stěžovatelce nebyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, udělen azyl a zároveň bylo vysloveno, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany formou azylu, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že městský soud se nezabýval tím, zda žalovaný postupoval v řízení tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Městský soud ani řádně nezkoumal, zda v tomto případě jsou dány podmínky udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, přičemž meze správního uvážení dané tímto ustanovením je nutné soudně přezkoumat. Stěžovatelce dle jejího názoru nebylo řádně zdůvodněno, proč důvody, které uvedla ve své žádosti o udělení azylu (vyhrožování z důvodu národnosti, obava z únosu, ekonomická situace), nejsou důvody hodné zvláštního zřetele a nemohou být považovány za humanitární. Dále se domnívá, že jako nezletilá splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu a zároveň žádá, aby soud při svém rozhodování přihlédl i k ustanovení čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Konečně v posledním bodu stěžovatelka poukazuje na rozsudek městského soudu, v němž jsou pouze konstatovány závěry, ke kterým dospěl žalovaný, a v tomto spatřuje vadu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Co se týče námítky stěžovatelky ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí městského soudu pro nedostatek důvodů, městský soud rozhodnutí správního orgánu co do zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, dostatečně přezkoumal. Jak vyplývá z napadeného rozsudku, městský soud ověřil, že správní orgán si obstaral informaci o zemi původu Moldavsko Ministerstva zahraničních věcí ČR z května 2001, hodnocení země Moldavsko Ministerstva vnitra Velké Británie z října 2002, zprávu Ministerstva vnitra ČR z května 2003, zprávu o dodržování lidských práv v Moldavsku vypracovanou Ministerstvem zahraničních věcí USA z února 2005, zprávu Ministerstva zahraničních věcí ČR z dubna 2005, a dále nahlížel i do databáze České tiskové kanceláře za rok 2005. Z této skutečnosti dle názoru Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní orgán se neomezil na jednostranné posouzení situace v zemi původu stěžovatelky, když vycházel z několika různých zdrojů informací. K povinnosti zjistit skutečný stav věci se Nejvyšší správní soud vyjádřil již dříve ve svém rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, či v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, publikovaném na www.nssoud.cz, kde uvedl, že „povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci

dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“

Další bod kasační stížnosti obsahuje tvrzení stěžovatelky, že městský soud řádně nezkoumal, zda v tomto případě jsou dány podmínky dle § 14 zákona o azylu, tedy podmínky zvláštního zřetele hodné pro to, aby byl stěžovateli azyl udělen. Nejvyšší správní soud v první řadě poukazuje na svá rozhodnutí, ve kterých se již dříve vyjádřil k povinnosti a rozsahu přezkumu soudů rozhodujících ve správním soudnictví ohledně udělení tzv. humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, a to např. na svůj rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, publikovaný na www.nssoud.cz, kde uvedl, že „azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejud. III. ÚS 101/95).“ Dále se k obdobné problematice vyslovil např. v rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 – 52, dostupném na www.nssoud.cz, v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, publikovaném pod č. 375/2004 Sb. NSS, nebo v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, publikovaném na www.nssoud.cz, kde dospěl k závěru, že „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ V dané věci je též nutno zdůraznit, že stěžovatelka se v řízení před správním orgánem výslovně nedomáhala udělení humanitárního azylu a v kasační stížnosti neuvedla skutečnosti týkající se důvodů zvláštního zřetele hodných, které by nebyly již v minulosti posouzeny konstantní judikaturou tohoto soudu. Pokud ve spisu správního orgánu není obsažen jakýkoli záznam o tom, že by se stěžovatelka výslovně domáhala udělení humanitárního azylu, nemohl správní orgán sám za ni tato tvrzení domýšlet a následně se s nimi vypořádat (k tomu znovu viz již výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Poté byl zcela dostatečný postup městského soudu, který odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 – 44, publikovaný pod č. 173/2004 Sb. NSS, ze kterého vyplývá, že k posouzení naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu jsou rozhodující důvody uvedené žadatelem v jeho žádosti o udělení azylu a skutečnosti uváděné následně ve správním řízení, zejména při pohovoru k důvodům této žádosti.

Stěžovatelkou uvedenými důvody (tedy vyhrožováním z důvodu národnosti, obavou z únosu, ekonomickou situací) se správní orgán i městský soud zabývaly samostatně v rámci posuzování důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ekonomická situace v zemi původu stěžovatelky ani obavy z únosu ze strany soukromých osob nejsou a nemohou být azylově relevantním důvodem, jak vyplývá např. z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, či ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, obou publikovaných na www.nssoud.cz. Městský soud se řádně (s odkazem na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. 7 A 754/2000) vypořádal i s námitkou vyhrožování z důvodu národnosti stěžovatelky. Dle citovaného rozhodnutí se v každé zemi příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto skutečnosti terčem ústrku i útoku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti jako xenofobie, závist, msta za dřívější příkoří, a to domnělá i skutečná. To však samo o sobě ještě nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Strach z pronásledování musí souviset se stanovenými důvody a musí být doložen i objektivní situací, aby byl opodstatněný.

Stěžovatelka vedle výše uvedeného žádala, aby soud při rozhodování o její žádosti přihlédl i k ustanovení Čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. K této žádosti zdejší soud uvádí, že předmětem rozhodování ve správním soudnictví je při přezkoumávání správních rozhodnutí posouzení jejich zákonnosti, včetně zákonnosti předešlého postupu, který vedl k jejich vydání, nikoliv rozhodování o žádosti samé. Stěžovatelka tento požadavek nevznesla ve správním řízení, spolu s upřesněním, jakým způsobem a z jakých důvodů má být dle uvedeného ustanovení v jejím případě postupováno, případně nenamítala, že správní orgán svým postupem Úmluvu o právech dítěte porušil. Správní soud může proto pouze v obecné rovině konstatovat, že při přezkumu rozhodnutí nezjistil nezákonnost či vadu řízení způsobenou opomenutím aplikace Čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

Ve své poslední kasační námitce stěžovatelka poukazuje na nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu v této věci spočívající v nedostatku důvodů. Městský soud podle názoru stěžovatelky pouze konstatoval závěry, ke kterým dospěl žalovaný. Nejvyšší správní soud na tomto místě odkazuje na svá dřívější rozhodnutí, v nichž se vyjádřil k výkladu pojmu nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, a to např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 51, publikovaný pod č. 638/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 – 62, dostupný na www.nssoud.cz. Komplexně se zdejší soud otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí zabýval ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, v němž dospěl k závěru, že *„nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“*

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu) – viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 – 44, publikovaný pod č. 173/2004 Sb. NSS.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena usnesením městského soudu ze dne 30. 3. 2007, č. j. 5 Az 19/2005 – 56, zástupkyně z řad advokátů, Mgr. Liliana Balašová Vochalová, advokátka se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky byla přiznána odměna v celkové částce 4800 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé) dle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif). Odměna byla vypočtena dle ustanovení § 9 odst. 3 písm. f), ve spojení s § 7 bod 5., advokátního tarifu tak, že za každý z úkonů činí odměna 2100 Kč a k němu náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu